

Zápis ze 6. jednání Výboru pro udržitelnou energetiku RVUR

úterý 28. 4. 2015, 15:00- 20:00, Úřad vlády, náměstí Edvarda Beneše 4, Praha, tiskový sál atrium

Přítomní: Jiří Bendl, Jiří Beranovský, Josef Fiřt, Jiří Gavor, František Hrdlička, Štěpán Chalupa, Petr Kalaš, Jiří Karásek, Martin Kloz, Jaroslav Knápek, Jiří Koželouh, Zbyněk Machát, Jan Motlík, Jaroslav Maroušek, Irena Plocková, Edvard Sequens, Miroslav Šafařík, Vladimír Vlk, Markéta Ročejdlová,

Hosté: Aleš Laciok, Pavel Stehlík,

Omluveni: Ivan Beneš, Václav Bartuška, Vladislav Bízek, Jana Cicmanová, Filip Černoch, Dana Drábová, Jaroslav Klusák, Jiří Krátký, Antonín Panák, Jiří Spitz, Milan Ščasný, Vladimír Špidla.

Průběh jednání:

1) Informace k přípravě doporučení k územním ekologickým limitům těžby hnědého uhlí (Martin Kloz)

Vzhledem k usnesení vlády se otevírá časový prostor pro tvorbu doporučení výboru k územním ekologickým limitům těžby hnědého uhlí. Masarykova univerzita zpracovává studii k různým variantám korekce limitů zaměřenou především na bilanci uhlí a v menší míře též na širší souvislosti limitů. Studie též zahrnuje možnosti přechodu tepláren na jiné druhy paliva než hnědé uhlí. V případě velkolomu Bílina velcí odběratelé vlivem teplejších zim odebírají o 10 až 15% uhlí méně než jsou nasmlouvané objemy.

Je zpracovávána analýza se zaměřením na geologické faktory limitů - především na vyčísitelné zásoby hnědého uhlí a geologická rizika stability svahů Krušných hor. Údaje o zásobách od těžařů a jsou konzultovány s Českou geologickou službou.

Existuje otázka časové souslednosti limitů a surovinové politiky, která bude podrobena SEA.

Proběhla dvě sezení a setkání pracovní skupiny k ekologickým limitům.

Diskuse:

Upozornění, že se do 30. 6. 2015 bude řešit Surovinová politika s vazbou na těžbu uhlí.

MPO připravuje 4 studie se širším zaměřením z toho 2 socioekonomické. MPO se věnuje verifikaci dat i v návaznosti na teplárenství a sběru dat k teplárenství. MPO objedná zároveň nezávislou verifikaci těchto studií. Je předpoklad, že budou do konce června hotové. Do července se plánuje diskuse a v srpnu předložení a rozhodnutí o případné korekci ekologických limitů těžby uhlí.

Závěr

Příští jednání výboru bude soustředěně věnováno otázce ekologických limitů těžby hnědého uhlí.

Je zájem, aby se problematice věnovaly i ostatní výbory RVUR. Budou pozváni zástupci ostatních výborů a výbory budou informovány.

2) Výzkum a vývoj pro energetiku (Aleš Laciok, předseda výkonného výboru Technologické platformy Udržitelná energetika (TPUE))

Byl podán podrobný přehled o výzkumu a vývoji pro energetiku v rámci Evropy i ČR.

TPUE - zájmové sdružení právnických osob (2009), Platforma je zaměřena na koncipování systémovém prostředí; cílem platformy není financovat partikulární VaV projekty (nejedná se o finanční mechanismus), národní a mezinárodní osa aktivit, jedná se o heterogenní sdružení (výzkum + průmysl + VŠ + ...)

Výzkum a vývoj = rozvoj energetiky a motor pro inovace

Snahou je optimální fungování energetiky (bezpečnost + udržitelnost + cenová přijatelnost) a konkurenceschopnost subjektů, výstupy:

- * Systémové analýzy rozvoje energetiky (časová měřítka, limity technologií,..)
- * Technologie – výzkum, vývoj, pilotní a demonstrační projekty
- * Očekávané změny v energetice – politické cíle i objektivní příčiny
- * Důležitá je ověřovací role - pilotní projekty pro prokázání skutečné funkčnosti a nákladovosti v praxi

(podrobně viz presentace)

Diskuse:

Reforma VaV vytvořila zbytečný střet mezi základním i aplikovaným výzkumem. V ČR vznikly problémy VaV se zánikem resortních ústavů a odborů pro financování, nebyl věcně a systémově obsazen tento prostor, což vedlo k pasivitě a vypadl systémový pohled.

Z veřejných zdrojů se nastavilo příliš mnoho nových center z prostředků pro výzkum a inovace, aniž se podpořily tradiční instituce a centra. Bude problém s dalším financováním, 52 nových zařízení. V oblasti přírodních a technických věd byla startovní čára v Československu relativně dobrá na kvalitní úrovni, ale byla potlačena na úkor přebujelých humanitních oborů.

Energiewende je doprovázena výrazně výzkumem a vývojem.

Zatím v oblasti energetické efektivity je situace ve VaV v ČR nepříznivá.

Technologická platforma podporuje peníze z průmyslu. Nová verze VaV je neznalá, trpí zbytečnou averzí mezi základním výzkumem a aplikovaným. ½ peněz by měla pocházet

z průmyslu. Kapacita českých firem a univerzit je omezená, administrativní náročnost je enormní, je pragmatické se navazovat na evropské a další instituce,

Závěr:

Je důležité se co nejvíce zapojovat v oblasti VaV v energetice, ale i v souvisejícím vývoji nových materiálů do mezinárodních aktivit.

4) Širší aspekty z přípravy ASEK (Pavel Stehlík)

Spotřeba energie ve světě od roku 1970 vzrostla o 142%. Koncentrace zdrojů je soustředěna do Perského zálivu a Kaspického moře. Současně je energie z 81 % z fosilních paliv, obnovitelné zdroje energie (OZE) tvoří 14%, jádro 5%. Je jasný trend pro směřování od fosilních zdrojů k OZE. Zásoby uhlí jsou na 400 let, ale vyžadují si nové technologie (projekty Clean Coal), u jaderné energetiky se předpokládá stabilní vývoj s 5 procenty zastoupení. Plyn a ropa jsou zdrojem politiky, krizí a výjimečných příjmů. Inovace v USA otevřely břidličný plyn pro těžbu, který je cenově dostupný a tvoří v USA jen 31% ceny evropské. Kybernetické útoky se množí. Dovozní závislost EU v primárních palivech roste a stává se hrozbou. Roste požadavek na vznik společného evropského regulátora namísto národních. Problematika přetoků elektřiny. Plynové elektrárny mají nízké marže a vedlo to k odepisování aktiv společností. Daří se využívat domácí OZE. Globální emise CO₂ světově vzrostly, jen EU udržela velmi mírný pokles. Nebyla provedena většina světových opatření k dekarbonizaci.

ČR investovalo 7 miliard do ložiska Frenštát – největší ložisko černého uhlí, avšak je nyní opomíjeno. Zhruba 70% plynu pochází z Ruska a 30% z Norska, avšak jen obchodně, ale fyzicky je to komplikovanější. Je výhodné být tranzitní zemí pro plyn s jistější dostupností dodávek. Je příliš mnoho (94) energetických změn v zákonech. ČR 14x měnilo zákon a mnohem častěji vyhlášky než jsou změny v předpisech EU. Vytváří se tak nevhodné podmínky pro dlouhodobé investice. Energetická dovozní závislost vzroste z 42% až na 80 %. V každém ložisku zůstává cca 40% zbytkového uhlí. Je třeba podpořit výzkum k využití těchto zbytků. Vysoká energetická náročnost ČR je vyšší než má Velká Británie, Švédsko, prostor je v budovách. Investice do BAT nejde, pokud je životnost ložiska krátká např. jen 15 let.

Jádro - společenský tlak není proti jádru velký. Kombinace jádra s OZE se zdá být rozumná. Programem by měla být energetická odolnost ČR a energetika postavená na domácích zdrojích. Zásoby palivových článků pro jádro, jsou jen na krátkou dobu 2 let, ale přechod na jiného dodavatele trvá 4 roky.

Závěry a doporučení:

Maximálně snižovat dovoz paliv; plyn využívat pro čisté vytápění; podpořit maximálně energetické úspory především v oblasti budov a v dopravě.

Diskuse:

Problém energetiky z hlediska emisí zdravotně rizikových látek je celosvětově i v ČR hrubě podceňován. Např. v Číně jsou již rizikové emise do ovzduší (PAU, PM₁₀, PM_{2,5},...)

sociálně zdravotní problematikou (obdobně jako 60. až 90. léta v ČR) zásadního charakteru. Špatná imisní situace ze spalování a z diesellových motorů v dopravě brání rozvoji měst, je důvodem pro migrace obyvatel a působí obrovské ekonomické škody na zdraví a majetku. V ČR jsou to domácí topeniště na uhlí a rovněž emise rizikových látek z dopravy z diesellových motorů se závažnými sociálně zdravotními dopady.

Dopady na udržitelnost jsou klíčové z hlediska zdravotně rizikových látek nejméně tak významné, jako jsou z hlediska skleníkových plynů.

Prioritou je využívat domácí zdroje, konzistentní směřování k OZE, lídrem je nyní Čína, USA; 50 % patentů je v Evropě v oblasti OZE.

Doporučení:

Využít v ČR šance pro oblast OZE, které podporuje EU a vystupovat i jako celek, jako Evropa. Je čas jít společným hlasem v energetice i v nových technologiích.

Existuje politika klimatu a politika polutantů. Je potřeba je efektivně spojovat a vytvářet tak priority s násobným užitekem.

Snižování emisí oxidů dusíku vstřikováním močoviny vytváří nečekané technologické problémy, které je potřeba vhodně řešit V pracovním prostředí elektráren vzniká čpavek.

V EU se vytváří situace, kdy příliš mnoho států počítá s dovozem energetických zdrojů.

Evropa má morální zodpovědnost, měla historické emise a měla by být příkladem v dekarbonizaci.

U břidlicového plynu není vyzkoušené, kdy se vrty vyčerpají, a není jasné, jak dlouho se udrží produkce. Frenštát má 1,4 miliardy t uhlí pro hlubinnou těžbu, která má však na povrchu dozvuky. Ostravsko ovlivněno těžbou obdobně jako Severní Čechy. Těžba hnědého uhlí na ČSA za limity v rozsahu 5 – 6 mil t ročně by znamenala jen 2,5% spotřeby primárních zdrojů energie ČR. Německo počítá do roku 2035 s 20% snížením spotřeby elektřiny a ČR ve stejné době s 20% nárůstem (?) spotřeby. Chybí podrobné zpracování úspor.

Doporučení

Náhrada ropných paliv jinými zdroji energie je klíčovou potřebou i z hlediska geopolitických, z hlediska cen, a proto je potřeba do této oblasti náhrady výrazně investovat.

U domácích OZE chybí ekonomická motivace, investiční rozhodnutí je dané ekonomickou návratností, snížení cen elektřiny tomu nenahrává a motiv se ztratil. V ČR de facto chybí praktická politická podpora OZE, ta minimální, co je veřejně deklarovaná je jen rétorická vyvolaná spíše okolnostmi evropského a světového vývoje směrem k OZE. Naopak je dlouhodobě z různých míst státní správy a politiků stále proti OZE mediálně využíván tzv fotovoltaický boom, jenž navíc nebyl způsoben obnovitelnými zdroji či jejich provozovateli, ale liknavostí v legislativním procesu (hlavně zdržení novely zákona č. 180/2005 Sb. v roce 2009, které neumožnilo adekvátně snížit podporu). Potenciál obnovitelných zdrojů je podhodnocován. Po nedávné novele Energetického zákona o podporovaných zdrojích energie jsme v Česku v situaci, kdy je podpora pro OZE nekonceptně vymezována různými výjimkami a paradoxně nepodporujeme nejlevnější ze zdrojů elektřiny – větrné elektrárny.

Tato novela přinesla i pozitivní změnu, zjednodušení administrativní zátěže pro malé převážně domácí elektrárny (nyní zejm. fotovoltaické panely na střechách), zde je ovšem nezbytné doplňující správné nastavení prováděcích právních předpisů a zatím ještě stále dotaci napří na částečné pokrytí nákladů na technologii, řízení či akumulaci tak, aby celý tento koncept byl v praxi využíván. EU by měla pomoci, aby se neodkládala tato rozhodnutí. Mnohdy nemusí být dotace, stačí daňové zvýhodnění či jiný dostupný model internalizace externích nákladů v cenách u konvenčních zdrojů.

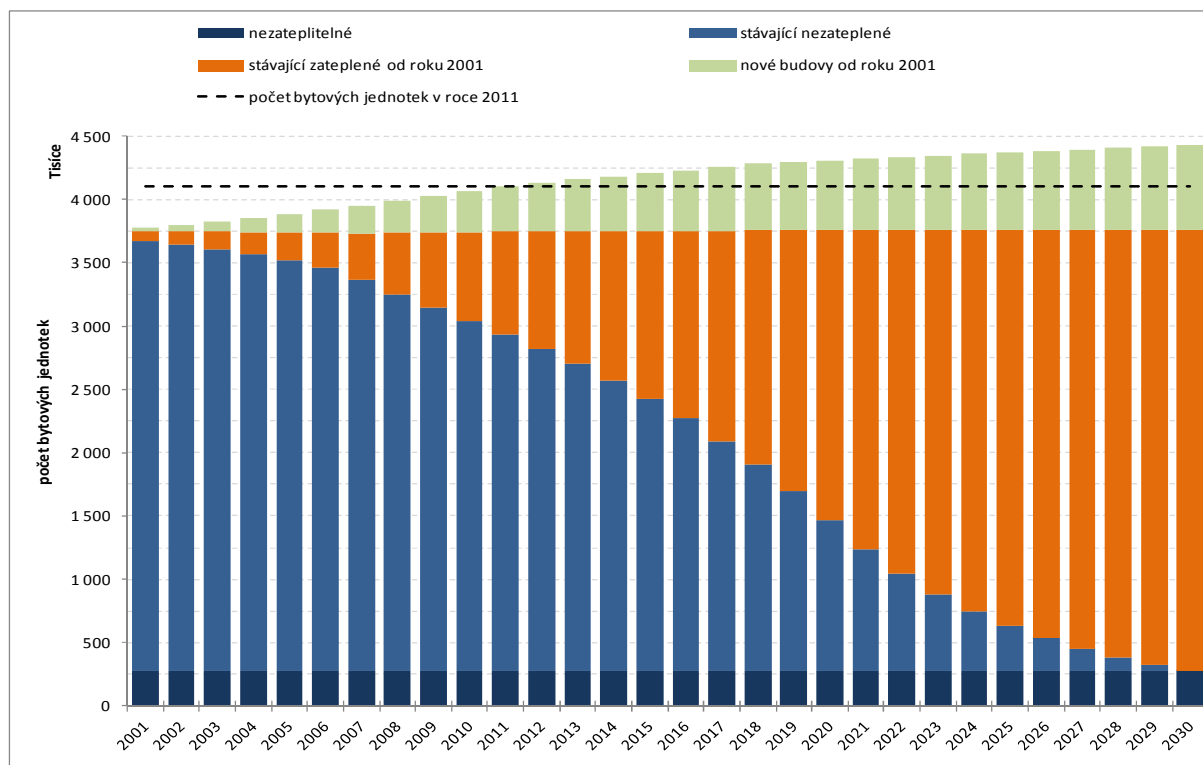
Je však třeba podporovat nové věci přijatelně a vyváženě. Systémy podpory by měli být nastavovány efektivně a tam kde jsou nutné finanční podpory, využívat nejlepší dostupné modely, aby byly minimalizovány náklady hrazené spotřebiteli či z veřejných prostředků.

V ČR je mnoho úspěšných výrobců OZE, je zájem vyvážet tyto technologie na asijský trh, do Jižní Ameriky, do Afriky. MPO vyvíjí v tomto směru aktivity. Bez faktické a přesvědčivé podpory využívání obnovitelných zdrojů u nás v ČR je podpora ministerstev pro rozvoj technologií a vývozního potenciálu v oblasti OZE neefektivní. Již nyní je v ČR značná část výrobců vyrábějících komponenty např. pro výrobce větrných elektráren v Německu, Dánsku a dalších evropských zemích, a to navzdory faktické dlouhodobé negativní politice, zejména MPO, proti využívání obnovitelných zdrojů v Česku. Náš průmysl je na velmi podobné technické úrovni, jako ten Německý, kde je průmyslový sektor obnovitelných zdrojů druhým největším po automobilovém průmyslu.

5) Milníky (překážky) na cestě plnění potenciálu úspor v budovách ČR ve vztahu k EED a EPBD (Miroslav Šafařík)

Presentace přílohou.

Graf vývoje a další předpoklad vývoje zateplování budov:

17% elektřiny a 20-30% spotřeby veškeré energie tvoří rezidenční budovy, budovy veřejného sektoru. Koncové uživatele a úspora emisí nezajímá v ČR mnoho občanů, ale z řady dalších důvodů chtějí stavět soběstačné domy i provádět úsporná zařízení. Chybí výrazný projev státu, že chce, aby se prováděly úspory v budovách. Architekti si sami studují, zatím nemají stavitelé komplexní pojetí v krvi. Každá specializace si řeší své, ale chybí komplexní pojetí od počátku. Developeři zatím upřednostňují laciné řešení před energeticky efektivními budovami. Chybějící kritéria v dotačních programech a ve veřejných zakázkách. V dotačních titulech se situace zlepšuje. Závažnou překážkou pro kvalitní a energeticky efektivní budovu je zákon o veřejných zakázkách, který v nevhodném pojetí upřednostňuje cenu, nikoli další mnohem důležitější kritéria.

Investiční náročnost při dobrém provedení neprodražuje budovu, nejsou nutné dodatečné náklady. Není zažité příkladné hospodaření s vlastním majetkem a odpovědnost k veřejným budovám od zaměstnanců. Chytré technologie pomáhají eliminovat nešetrné chování některých občanů.

Diskuse:

Administrativně je potřebné zjednodušit zavádění zateplování i OZE (nesmyslná stanoviska památkářů, zbytečná notářská ověření) a pro občany vytvořit systém co nejjednodušší. Případné zneužití je méně nákladné než náklady na administrativu a za nečinnost vzhledem k administrativním překážkám.

Úspory energie v budovách jsou i úspory uhlí. Naplnění energetické směrnice je především v potenciálu úspor budov.

Průkaz energetické náročnosti budov. Osvětová role průkazů je nevyužita. Je chybou, že se neuvádí v realitním trhu údaje o spotřebě. V Rakousku je automatické u každé realitky. U nekvalitního zpracovatele průkazů, je vhodné využít reklamace. Dehonestace dobré myšlenky je problémem kampaňovitosti. Energetické hodnocení by mělo být součástí k ocenění majetku, jako je tomu ve Švédsku.

Někteří zpracovatelé vytváří průkazy energetické náročnosti nezodpovědně. Na MPO se rozbíhá osvěta Průkazu energetické náročnosti budovy. Je třeba mít pro dotační titul průkaz s veškerou dokumentací. Provádět kontroly průkazů a vytvářet osvětu. V zahraničí je běžné, odvíjet výši nájemného od energetického hodnocení.

Existuje velký problém s památkáři, i když to není památkově chráněný objekt. Odbor památkové péče většinou nepodloženě neumožňuje aplikaci úspor především v obálce budovy. Problematiku je nutno metodicky řešit.

Jsou-li byty pronajímány, pak majitele nemotivují úspory.

20% dotace je však jen velmi malý příspěvek, který je těsně pod hranicí motivace. U veřejné podpory je komplikací provádět výběrová opatření. U soukromníka bez dotace není nutné administrativní zatížení výběrovým řízením. Nejsou potřeba notářsky ověřené podpisy. IROP pro bytové domy s dotací jen 10%, není jasné, jak bude probíhat.

Průkazy jsou řešeny v rámci EU a připravují se úpravy metodik. **Je problém s nedostatkem vzdělané samosprávy, která je bez osvěty a chybí energetický management.** Pro bytové domy by měl stát mít armádu odborníků, kteří by navrhovali vhodná řešení. Banky dávají půjčky s 1% úrokem.

Závěry a doporučení:

Pokračovat v podpoře dlouhodobých investičních opatření (zateplení, okna, zdroje vytápění, VZT).

Povinně vyžadovat nízkonákladová opatření (energetický management).

Kombinovat s návratnými opatřeními: například pomocí metody EPC, vlastní promyšlenou realizací (např. s úvěrem - projektové financování).

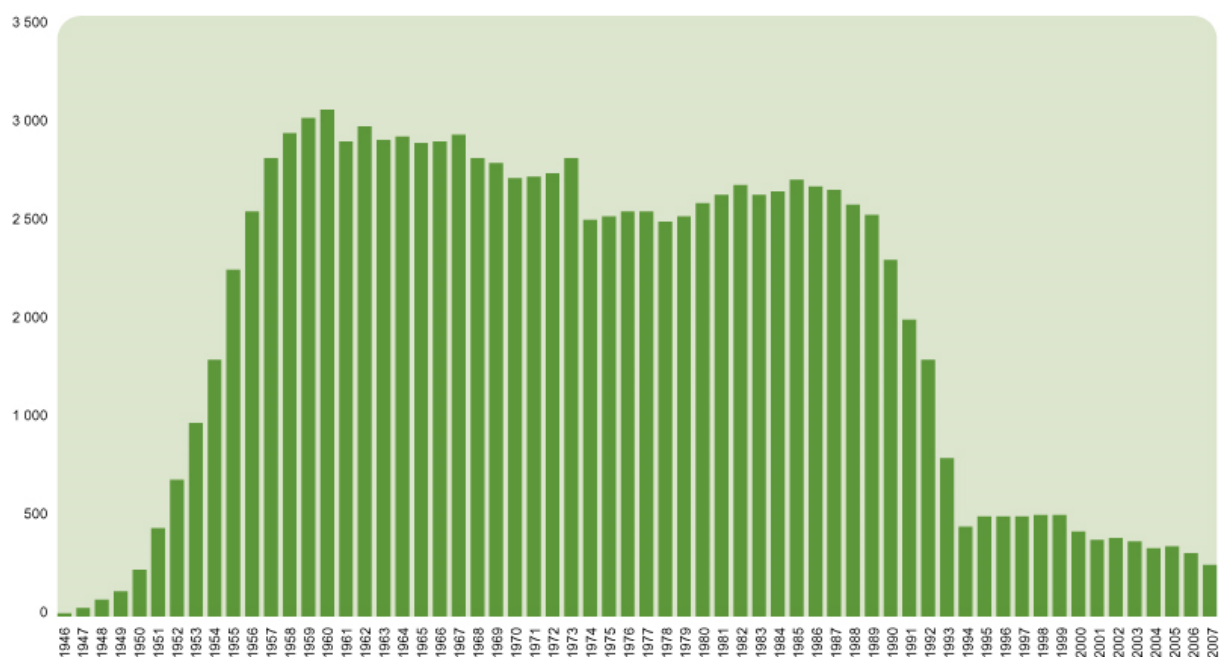
Provádět kontroly průkazů, posudků a energetických auditů, zlepšovat jejich kvalitu a provádět osvětu.

Je potřeba metodicky řešit problematiku památkářů, kteří často nepodloženě znemožňují realizace opatření.

6) Nová těžba uranu v ČR? (Edvard Sequens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí)

Byl podán komplexní přehled o těžbě uranu v Československu a ČR a v širších souvislostech (podrobně presentace)

DIAMO, státní podnik, Stráž pod Ralskem
Produkce uranu (t/rok)

V roce 2012 se ČR podílelo jen 0,4% na světové těžbě U.

Usnesení vlády ze dne 22. prosince 2014 č. 1086 mj. ukládá ministru průmyslu a obchodu:

- *prostřednictvím státního podniku DIAMO zahájit schvalovací proces umožňující přístup státu k exploataci ložiska uranu ložiska Brzkov - Horní Věžnice,*
- *předložit vládě do 31. prosince 2017 informaci o průběhu dotěžení zásob uranu na ložisku Rožná a stavu administrativní přípravy k otvírce ložiska Brzkov - Horní Věžnice;*

Průzkumné práce byly prováděny v letech 1976 až 1990 s pokusnou těžbou od roku 1984. V roce 2004 jsou důlní díla zatopena a byla provedena likvidace jámy zásypem. V roce 1990 vyhlášeno Chráněné ložiskové území Brzkov o rozloze 106,4 ha.

Objem vytěžitelných zásob na obou ložiscích:

- podle dřívějších pramenů a to i podkladu pro vládu v roce 2012: **3 100 tun U** včetně prognózních zdrojů.
- podle výsledků studie proveditelnosti otvírky ložiska z 2014: konzervativně **2 940 tun U**, reálně **4 440 tun U**

Předpokládaná kapacita těžby počítá s objemem **stotisíc tun rudy ročně** s průměrným obsahem 0,150 % U. K jejímu zpracování by byla využita zrekonstruovaná chemická úpravná v lokalitě Dolní Rožínka a zrekonstruovaného (navýšeného) odkaliště.

1. Záměry

1. Státní surovinová politika je zásadním koncepčním dokumentem státu v oblasti nerostných surovin. Ta dodnes platná z roku 1999 ve vztahu k uranu obsahuje cíle:

- *„ukončit těžbu uranu a zabezpečit ochranu jeho významných zdrojů pro další případné využití“,*
- *„zabezpečení sanace dlouhodobých následků těžby uranu“.*

Usnesením vlády č. 565 z roku 2007 bylo umožněno v těžbě pouze na ložisku Rožná.

Žádosti firem TIMEX Zdice, Urania Mining resp. Uran Limited o stanovení průzkumných území pro uran mj. též Brzkov, Věžnice, Polná .. byly ze strany MPO i MŽP odmítnuty právě s odkazem na výše zmíněné.

2. Rozšířit chráněné ložiskové území - do srpna 2015

Obce nejsou účastníky řízení. Na území se nesmí stavět nic, co by znemožnilo těžbu.

3. Stanovení průzkumného území – do října 2015

4. Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) – do října 2016

5. Schválení územního rozhodnutí – do září 2017

6. Rozhodnutí vlády, jak financovat výstavbu dolu (a rekonstrukci chemické úpravný a odkaliště v Rožné) – do ledna 2018

7. Stavební povolení – do prosince 2018

8. Výstavba - od poloviny roku 2019

9. Těžba uranu - od roku 2022

Reaktory českých JE spotřebují ročně ne více než 600 tun U. Těžba na Brzkově má být v objemu max 175 tun U ročně. I optimální vyčerpání množství 4 440 tun U zajistí jen 7 let provozu našich JE.

„Využití domácího uranu je třeba zvážit s ohledem na jeho potenciální přínos pro ekonomiku ČR. **V krajním a nepravděpodobném případě rozpadu globálního trhu s uranem** lze přistoupit k využívání domácího uranu, s využitím nejmodernějších technologií šetrných k životnímu prostředí.“ *Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v ČR*

Stále jsou problémem otázky financování, vliv na životní prostředí, nepodložená očekávání od zvýšení zaměstnanosti, bezpečnost a stabilita odkaliště, nekomunikace s místními municipalitami, odstraňování následků těžby,

Chybí komunikace s veřejností. Nikdo se starosty dva roky nepromluvil. Kulatý stůl se starosty se nekonal. MPO neuspokojilo otázky místních. Je odkazováno na rozhodnutí vlády, aniž bylo diskutováno s místními. Vláda vzala 22. prosince na vědomí informaci k uranu. Přetřídí se haldy na Příbramsku.

Závěr:

Výbor aktivně požaduje možnost včasného projednání surovinové politiky již ve fázi jejího návrhu ještě před posouzením SEA, aby se mohl relevantně vyjádřit a poskytnout doporučení.

Je třeba požádat MPO, aby na výboru představila surovinovou politiku.

7) Energetická efektivnost (Irena Plocková a pracovní skupina)

Opatření Evropské Komise ke zvýšení energetické účinnosti ve stavebnictví a omezení energetické chudoby:

Počet modernizovaných budov je nedostačující, přičemž tempo investování do energetické účinnosti budov je zvláště pomalé v případě vlastníků nebo nájemníků s nízkými příjmy. Vytápění a chlazení představuje v Evropě i nadále největší díl poptávky po energii. Komise proto přezkoumá směrnice o energetické účinnosti a o energetické náročnosti budov s cílem vytvořit patřičný rámec pro další pokrok v oblasti zvyšování energetické účinnosti budov. Investice do energetické účinnosti budov dnes patří mezi ty, z nichž mají občané i průmysl největší užitek.

Energetickou chudobu způsobuje většinou kombinace nízkého příjmu a obecné chudoby, energetická nevhodnost obydlí a systém držby nemovitostí, jež nepodporují zlepšování energetické účinnosti.

Pokud je nezbytné chránit zranitelné odběratele prostřednictvím sociálních politik v rámci pravomoci orgánů na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni, měla by tato ochrana být přednostně poskytována prostřednictvím systému všeobecného sociálního zabezpečení.

Pokud ji zajišťuje trh s energií, například formou „solidární sazby“ či slev z účtů za energie, musí být takový systém dobře cílený, aby se omezily i celkové náklady a z toho vyplývající dodatečné náklady odběratelů, kteří na takovou podporu nemají nárok.

Energetická účinnost – řešení mnoha problémů najednou: Fraunhoferův ústav ISI odhaduje, že je možné snížit do roku 2050 primární i koncovou spotřebu energie o 67 procent. Tato instituce dále odhaduje, že tento potenciál má tendenci se z 92 procent chovat úsporně s ohledem na náklady, tedy zohledňuje náklady na životní cyklus, a že **téměř každá varianta energetické účinnosti šetří více, než kolik za ni zaplatíme.**

Správná praxe: Francie

Ve spolupráci se sociálními aktéry, jako jsou např. nevládní organizace, zaměstnavatelé a odbory, ale i obce, zde došlo k vypracování dlouhodobé strategie a tím k zajištění uznání cílů v rámci celého spektra společnosti. Francouzská státní energetická agentura ADEME má důležitou úlohu při koordinaci a podpoře opatření ke zlepšení energetické účinnosti. Francie zavedla v roce 2005 mechanismus certifikace energetické účinnosti (EEC). Ten zavazuje dodavatele energie k dosahování energetických úspor.

Prosazuje se využívání smluv o energetické výkonnosti - od dodavatele energetických služeb se vyžaduje dosahování úspor energie a je za to placen finanční hodnotou těchto úspor.

Doplněním je i financování výzkumu a vývoje a nových energetických technologií. Kromě výpočtu energetických úspor byl vyvinut i nástroj pro odhad úspor energie v důsledku jednotlivých opatření.

Správná praxe: Bulharsko

Bulharsko přijalo energetickou strategii s cílem snížit do roku 2020 svou primární energetickou náročnost v porovnání s rokem 2005 na polovinu. Vypracovali zde národní strategii energetické účinnosti stanovící ještě ambicióznější cíle úspory energie, než požaduje Evropská unie. Bulharská politika energetické účinnosti má nejrůznější aktéry: například na vnitrostátním programu modernizace panelových domů spolupracují obce.

Bulharsko má energetické agentury pracující jak na celostátní, tak na místní úrovni. Pro usnadnění investic ve sféře energetických úspor zde byl zřízen fond energetické účinnosti. Byly zde vytvořeny podpůrné rámcové podmínky pro energetické služby (např. definice metody pro výpočet úspor energie nebo definice maximální doby návratnosti) a je zde poskytováno finanční zajištění prostřednictvím záručního fondu.

Mezi horizontální opatření využívaná bulharskou vládou patří dobrovolné dohody s průmyslovými podniky.

Správná praxe: Finsko

Mezi opatřeními této země najdeme i dohodu o energetické účinnosti v rámci místních samospráv, v jejímž rámci jsou signatáři z okruhu obcí oprávněnými příjemci finanční pomoci na úhradu energetického auditu a investic do úspor energie. Finský souhrn opatření dále zahrnuje i přísné minimální požadavky na energetickou náročnost v případě modernizace budov nebo novostaveb ve vlastnictví ústřední vlády.

Správná praxe: Německo

Německo má vyvážený souhrn opatření v sektoru stavebnictví. Zahrnuje mimo jiné i vymezené a pravidelně zpřísňované spolkově stanovené minimální požadavky na energetickou náročnost jak pro nově postavené, tak modernizované stavby.

Energetická účinnost se navíc podporuje ustanoveními o využívání obnovitelných zdrojů energie pro účely vytápění. V případě výstavby budov je finanční podpora prostřednictvím dotací a zvýhodněných úvěrů. Je podporován i energetický audit. Ustanovení o certifikátech energetické náročnosti sice platí, bylo by však vhodné jejich posílení.

Správná praxe: Dánsko

Minimální požadavky na energetickou náročnost (MEPS) je prioritou dánské energetické politiky již mnoho let. Tyto podmínky se pravidelně zpřísňují a budoucí požadavky se definují mnoho let dopředu. Minimální požadavky jsou zde doplněny ještě přísnějšími dobrovolnými normami. Dánsko je navíc ještě zemí, která velmi brzy přejala systém certifikace energetické náročnosti.

Správná praxe: Estonsko

Požadavky na minimální energetickou náročnost novostaveb a větších renovací platí od roku 2008. U prodávaných, nebo pronajímaných budov je nutno vystavit certifikát energetické náročnosti. K financování důkladné modernizace budov zavedlo Estonsko program zvýhodněných úvěrů. Jsou k dispozici dotace na rekonstrukci bytových domů a mohou dosahovat až 35 procent projektových nákladů. Uhrazené úroky v případě úvěru na financování modernizace lze odečíst ze zdanitelných příjmů. Finanční podporu má také provádění energetických auditů. Plánuje se řada opatření ke vzdělávání a odborné přípravě příslušných pracovníků.

Správná praxe: Velká Británie

Počínaje rokem 2016 se na novostavby pro účely bydlení vztahuje podmínka dosažení nulových emisí uhlíku. K dispozici je finanční podpora pro zlepšení energetické účinnosti.

Zvláštní pozornost věnují energetické chudobě. Pro domácnosti vynakládající více než 10 procent svého příjmu na vytápění je tu program Warm Front na financování opatření v oblasti energetické účinnosti typu účinnějších topných systémů, nové izolace a těsnění oken a dveří.

Vysoký význam pro realizaci úspor energie v sektoru stavebnictví má nově zřízené komerční schéma s názvem Green Deal, v jehož rámci budou moci podniky poskytující energetické služby nabízet majitelům domů zlepšení energetické účinnosti negenerující spotřebiteli vstupní investiční náklady – namísto toho se splácí z finanční hodnoty ušoupené energie

Správná praxe: Švédsko

zavedlo program zvyšování energetické účinnosti v průmyslových odvětvích s vysokým odběrem energie. Cílem iniciativy PFE je podpořit investice do energetické účinnosti. Firmy mají možnost uzavírat dobrovolné smlouvy se Švédskou energetickou agenturou, a pokud splňují příslušné podmínky, jsou osvobozeny od energetické daně.

V rámci programu podnikají individuální opatření, jako je například zavádění systémů hospodaření s energií, zohledňování energetické účinnosti při investiční činnosti nebo řízení procesu zásobování.

Doporučení:

Šířit Informace a provádět informační kampaně, podporovat značení, certifikace a audity.

Rozvíjet poradenství a konzultace pro stavebníky.

Zajistit podpory a financování (dotace na modernizaci staveb a investice do účinných technologií).

Propracovat energetické normy pro stavby a spotřebiče.

Zajistit kvalitu osvětové činnosti.

Uzavírat smlouvy o energetické náročnosti a dobrovolné závazky.

Zavádět fondy a systémy povinného zvyšování energetické náročnosti.

Vytvářet energetické agentury, jejichž úkolem je iniciovat a koordinovat aktivity a opatření, jakož i roli prostředníka.

Vytvářet systém povinného zvyšování energetické účinnosti či program bílých certifikátů ukládající provozovatelům sítí povinnost splnit určitý cíl z hlediska úspor energie.

Vytvářet nadace nebo fondy zaměřené na energetickou účinnost a poskytující finanční podporu nezbytnou pro investice a vytvářet příznivé rámcové podmínky pro energetické služby.

8) Různé

Pokračuje průběžná vzájemná spolupráce a komunikace mezi členy elektronicky i mimo jednání výboru.

Byl stanoven termín jednání výjimečně na 8. 6. 2015 v pondělí od 15:00 hod.

Zapsal: Jiří Bendl – tajemník výboru

Text zahrnuje kontrolu a upřesnění od Martina Kloze, Edvarda Sequnse, Jiřího Karáska a Štěpána Chalupy.